

Prostorska določitev še ohranjenih površin s HT 6410 in HT 7230 na območju KPLB ter strokovna recenzija predlaganega režima za barjanskega okarčka in HT 6410

Končno poročilo

ZRC SAZU

Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU

Ljubljana, oktober 2023

PODATKI O PROJEKTNI NALOGI IN POROČILU

Naslov projektne naloge:	Prostorska določitev še ohranjenih površin s HT 6410 in HT 7230 na območju KPLB ter strokovna recenzija predlaganega režima za barjanskega okarčka in HT 6410
Naročnik projektne naloge:	Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje, Podpeška cesta 380, 1357 Notranje Gorice (zastopnik: Janez Kastelic, direktor)
Izdelaovalec projektne naloge:	ZRC SAZU, Biološki inštitut Jovana Hadžija, Novi trg 2, 1000 Ljubljana (zastopnik: prof. dr. Oto Luthar, direktor)
Številka pogodbe:	430-034/2023-6
Vodji projektne naloge:	dr. Tatjana Čelik, dr. Urban Šilc
Sodelavci v projektni nalogi:	Sodelavci izvajalca – BIJH ZRC SAZU: dr. Urban Šilc, dr. Tatjana Čelik, Sanja Behrič, dr. Filip Küzmič, dr. Branko Vreš, Iztok Sajko
Avtorji poročila:	dr. Urban Šilc, dr. Tatjana Čelik, Sanja Behrič, dr. Filip Küzmič, dr. Branko Vreš
Priporočen način citiranja:	Urban Šilc, Tatjana Čelik, Sanja Behrič, Filip Küzmič, Branko Vreš (2023). Prostorska določitev še ohranjenih površin s HT 6410 in HT 7230 na območju KPLB ter strokovna recenzija predlaganega režima za barjanskega okarčka in HT 6410. Končno poročilo. ZRC SAZU, Ljubljana 13 str. + 2 digitalni prilogi

KAZALO VSEBINE

1. UVOD	4
2. METODE DELA.....	5
2.1. Nabor obstoječih podatkov v podatkovnih bazah.....	5
2.2. Terensko delo	5
2.3. Obdelava podatkov in analiza rezultatov	5
3. REZULTATI IN RAZPRAVA	6
5. VIRI.....	13
PRILOGA 1 (digitalna).....	14

1. UVOD

V skladu z Odločitvijo o oddaji javnega naročila z dne 24. 2. 2023 je Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Ljubljana, prevzel izvedbo nalog iz javnega naročila "Prostorska določitev še ohranjenih površin s HT 6410 in HT 7230 na območju KPLB ter strokovna recenzija predlaganega režima za barjanskega okarčka in HT 6410".

V okviru te projektne naloge smo v letu 2023 za naročnika (Krajinski park Ljubljansko barje) izvedli pregled še ohranjenih površin s HT 6410 in HT 7230 v območju KPLB ter naredili strokovno recenzijo predlaganega režima za barjanskega okarčka in HT 6410.

V končnem poročilu je predstavljen samo del »Prostorska določitev še ohranjenih površin s HT 6410 in HT 7230 na območju KPLB«, saj je bila naloga »Strokovna recenzija dokumenta z naslovom "NATURA 2000 PLAČILA NA LJUBLJANSKEM BARJU – Predlog določitve površin za izvajanje režimov"« (Čelik in sod. 2023) z dne 14. 12. 2022 v skladu s pogodbo že oddana naročniku in 14. 3. 2023 potrjena s strani KPLB.

2. METODE DELA

2.1. Nabor obstoječih podatkov v podatkovnih bazah

V skladu s projektno nalogo smo pregledali podatkovno bazo FloVegSi Biološkega inštituta Jovana Hadžija ZRC SAZU, kjer so, med drugim, shranjeni tudi floristični in fitocenološki popisi z območja Ljubljanskega barja. Opis tarčnih habitatnih tipov, ki smo jih pregledovali, je podan v Vreš in sod. (2016).

Del Ljubljanskega barja smo pregledali že pred in med izvedbo projektov Ljuba in PoLjuba (Vreš in sod. 2016, Čelik in sod. 2021), kjer so bile dobro ohranjene površine nato vključene v projektni monitoring. V letu 2023 smo se zato osredotočili predvsem na pregled območij, ki jih v predhodnih projektih nismo podrobneje pregledali; to so: Matena, Želimejska dolina, Sinja Gorica, Blatna Brezovica. Dodatno smo med rezultate vključili tudi podlage habitatnih tipov z najnovejših kartiranj (Behrič 2021) in pregleda rastišč barjanske vegetacije (Kocjan 2021).

2.2. Terensko delo

Pregled habitatnih tipov smo na izbranih območjih izvedli v letu 2023 in tarčne habitatne tipe podrobneje določili v skladu s tipologijo Jogan in sod. (2004, posodobljena verzija 2013) v obdobju optimalnega razvoja vegetacije. Na ploskvi, ki smo jo ovrednotili kot ohranjeno, smo zabeležili še prisotnost naravovarstveno pomembnih vrst (tarčne vrste, navedene v Projektni nalogi - 4. poglavje 4 in ostale, tujerodne vrste ter morebitno zaraščanje z lesnatimi vrstami.

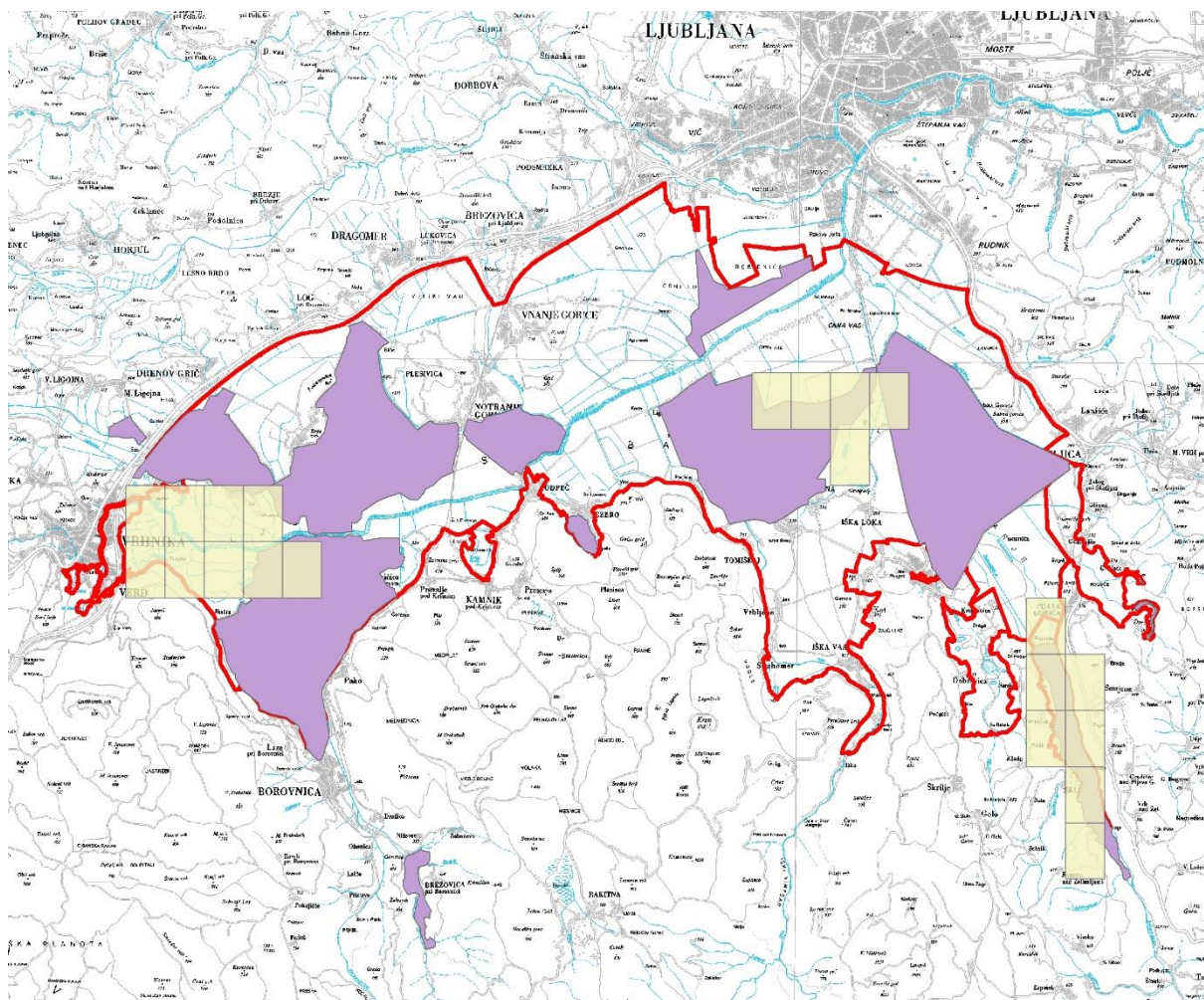
2.3. Obdelava podatkov in analiza rezultatov

Digitalizacija podatkov terenskega kartiranja je potekala s pomočjo programa ArcGis 10.7.1 v merilu 1:1.000. Kot podlago za risanje smo uporabili najnovejše dostopne digitalne ortofoto posnetke (iz leta 2017).

V atributnih tabelah SHP datotek je vsaka ploskev opremljena z ustrežno Physis (PA) kodo, imenom in priimkom avtorjev kartiranja, stanjem pokošenosti, stanjem habitatnega tipa ter v nekaterih primerih tudi z opombo (posebnosti: prisotnost pomembnih vrst, prisotnost invazivnih tujerodnih vrst, posebnosti, ki vplivajo na stanje ohranjenosti habitatnega tipa) v skladu s projektno nalogo. Digitalni podatki so podani v projekciji D48.

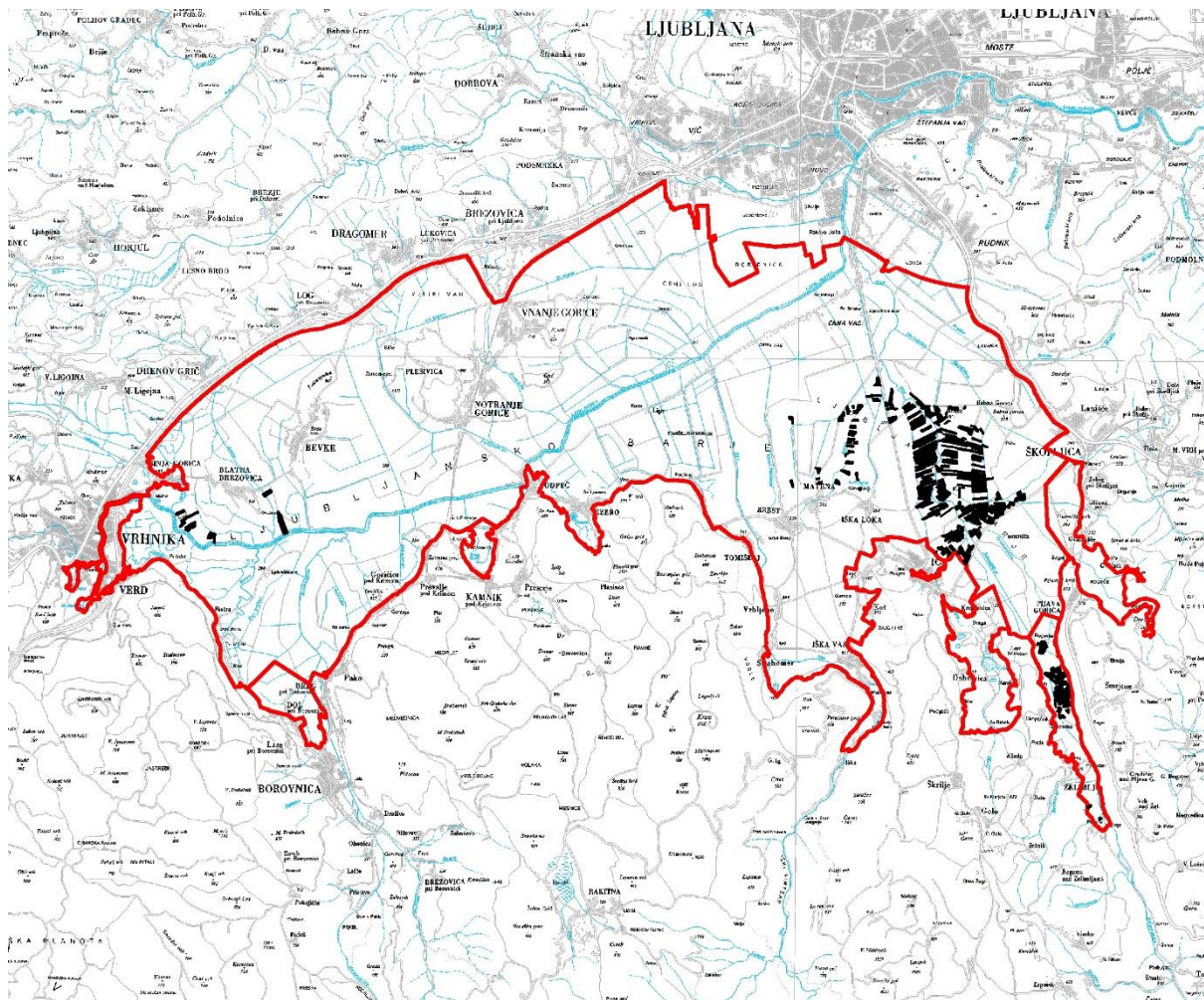
3. REZULTATI IN RAZPRAVA

Rezultat projekta so podatkovni sloji s prikazanimi dobro ohranjenimi tarčnimi habitatnimi tipi in prikaz pojavljanja tarčnih rastlinskih vrst. V sklopu projekta smo pregledali tri večja območja, kjer so bili potencialni dobro ohranjeni tarčni habitatni tipi (Slika 1).

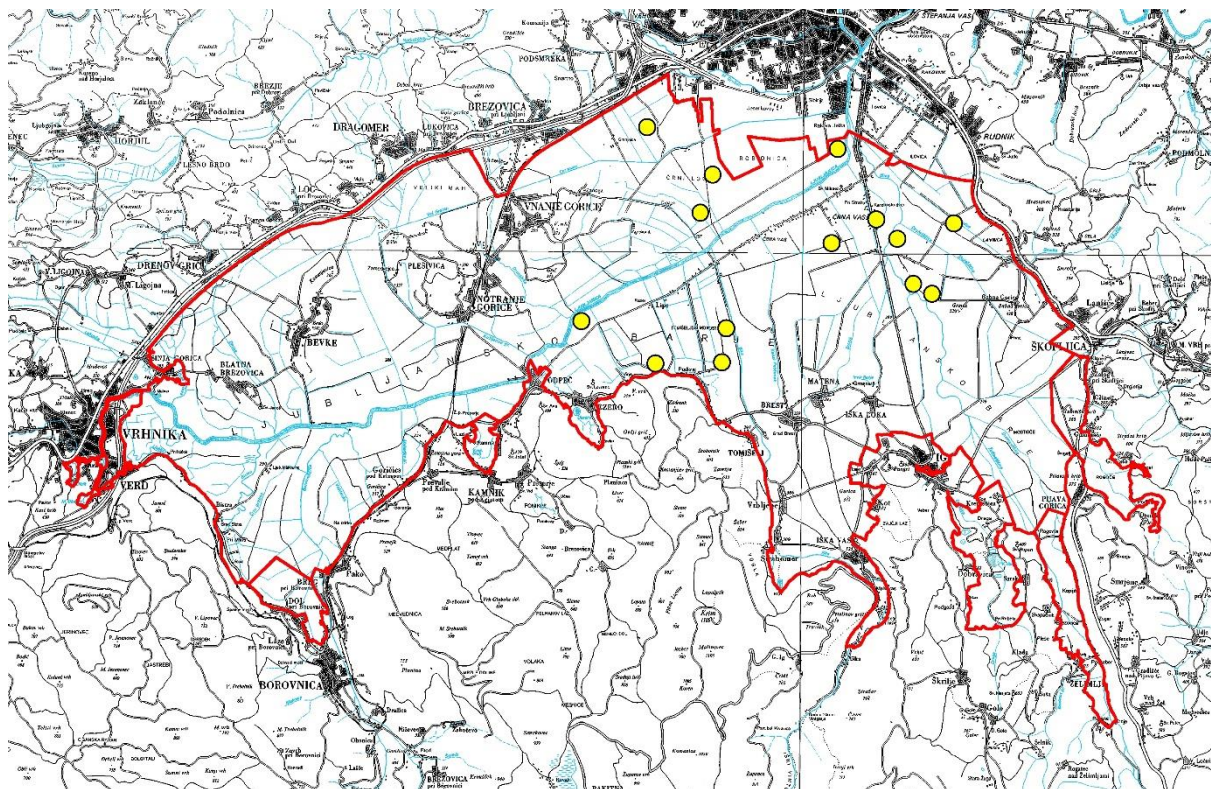

Slika 1. Pregledana območja potencialno ohranjenih habitatnih tipov HT 6410 in HT 7230. Vijolični poligoni predstavljajo pregledana območja v letu 2015, rumeni pa v letu 2023.

Izločili smo 502 poligona (102 iz leta 2023 in 399 iz leta 2021) (Slika 2). Ugotovili smo 69 poligonov osnovnih tarčnih habitatnih tipov (HT6410 oziroma Physis 37.3 in podrejenih kategorij), ostalo so bili križanci z drugimi habitatnimi tipi. Kot dobro ohranjene smo ovrednotili 16 poligonov, kot srednje ohranjene 4, za slabše ohranjene pa 113 poligonov. Za ostale nismo podali stopnje ohranjenosti. Pojavljanje HT 7230 smo prikazali v točkovnem sloju (Slika 3; Priloga 1).

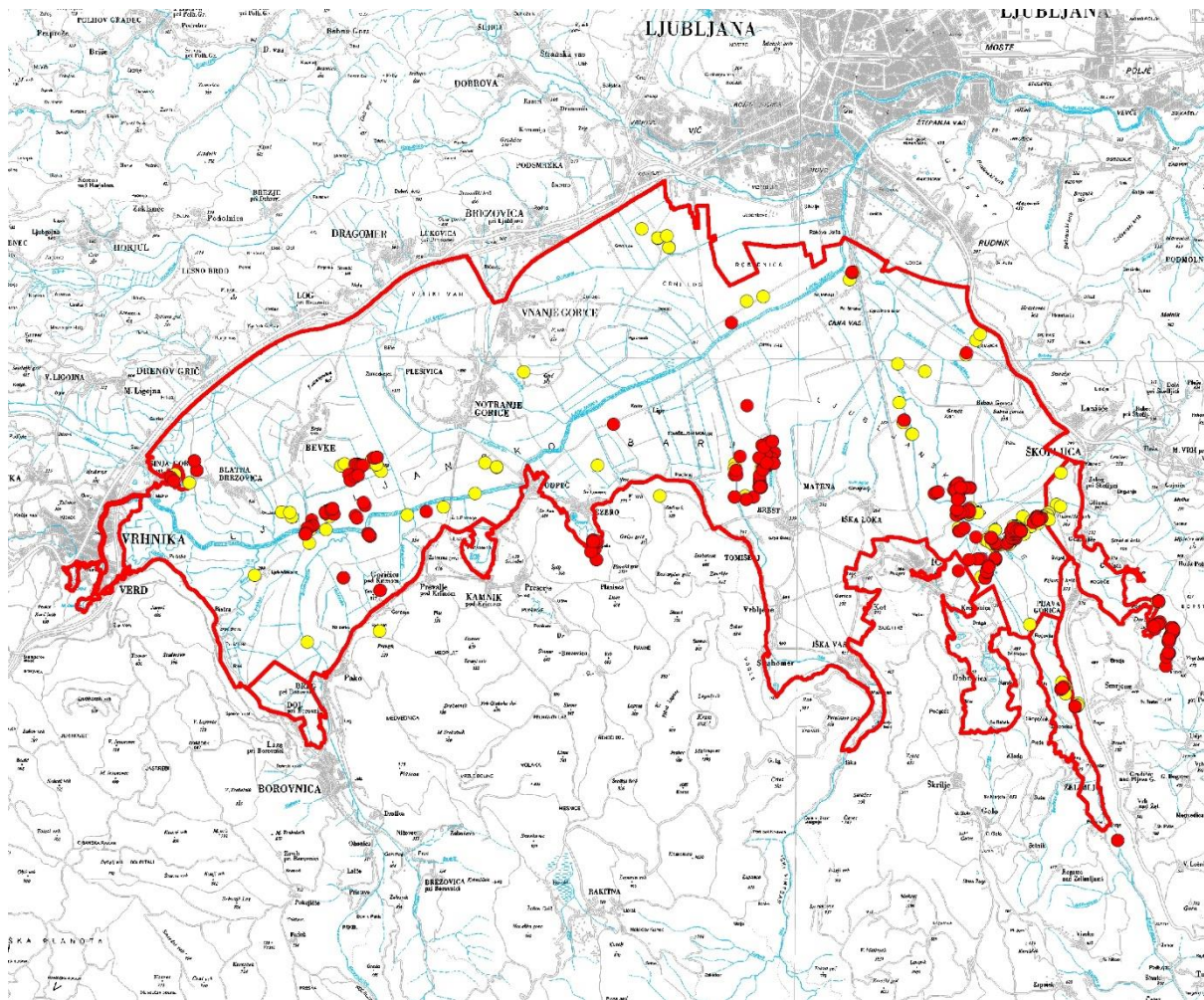

Slika 2. Površine s pojavljanjem habitatnega tipa 37.3 Oligotrofni mokrotni travnik (s podrejenimi kategorijami ali kot križanci z drugimi habitatnimi tipi) na pregledanih območjih leta 2023.

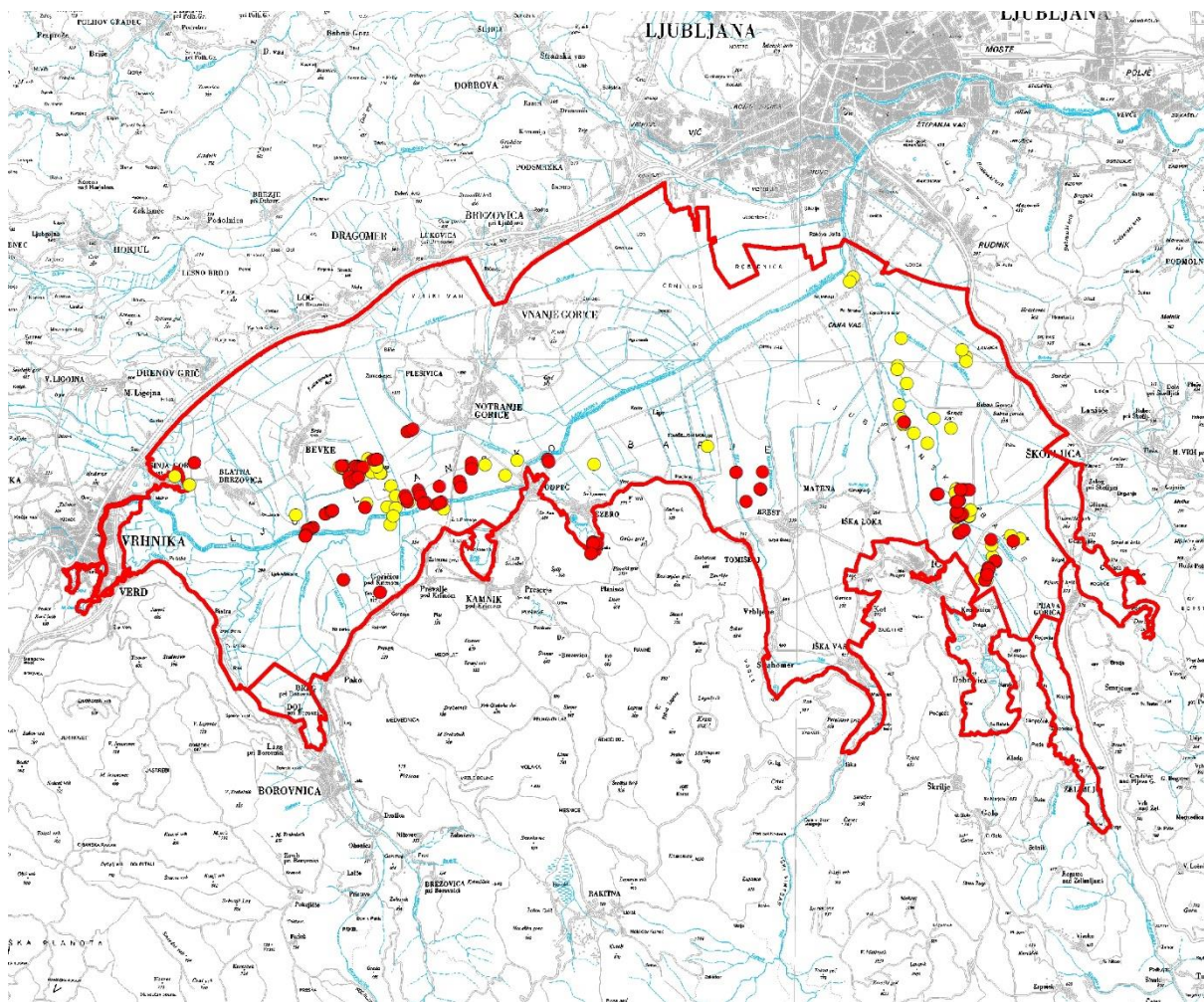

Slika 3. Lokacije habitatnega tipa 54.2 Bazična nizka barja (s podrejenimi kategorijami ali kot križanci z drugimi habitatnimi tipi). Povzeto iz Kocjan (2021).

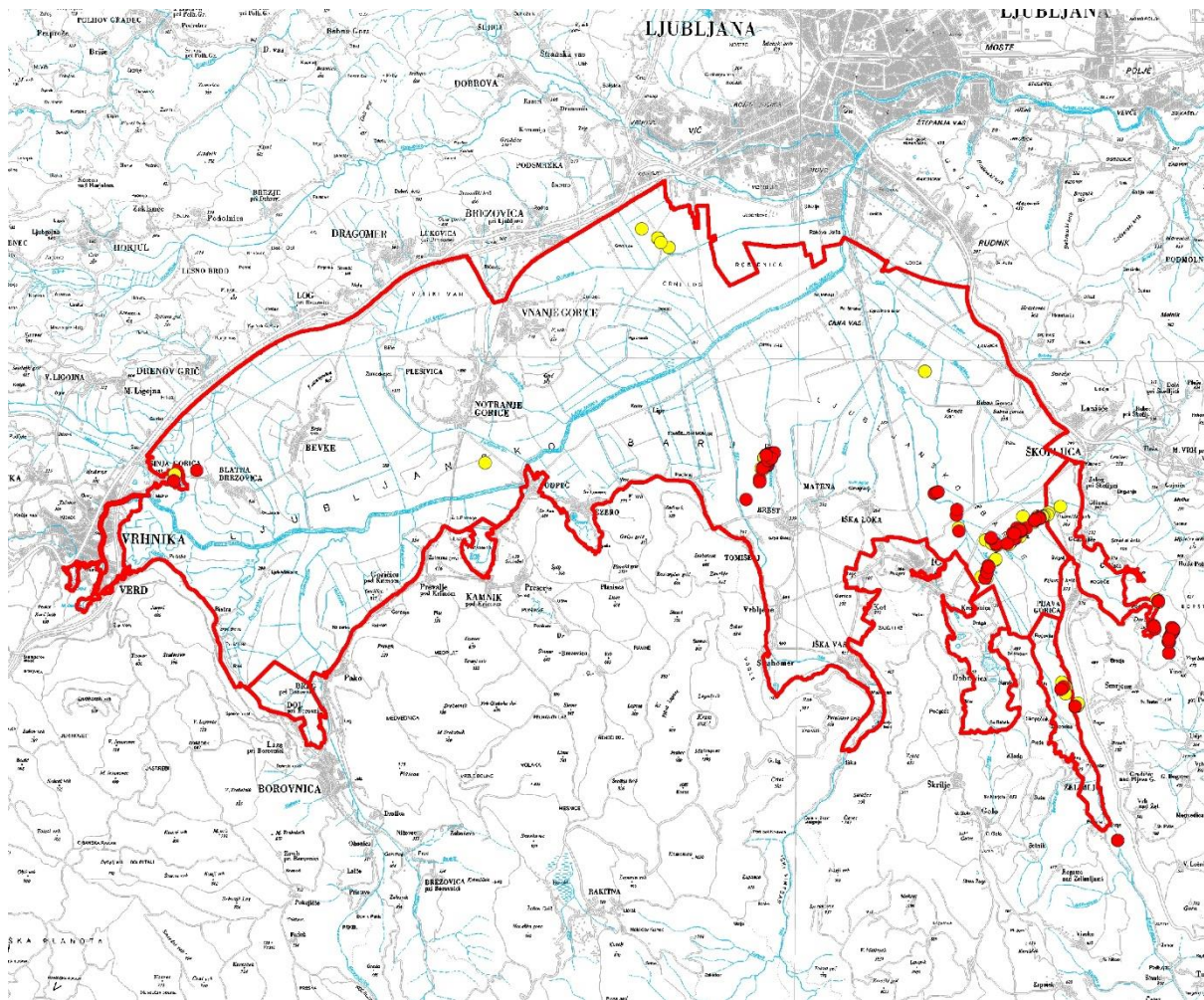
Pojavljanje štirih tarčnih vrst (*Carex panicea*, *Eriophorum angustifolium*, *Sanguisorba officinalis*, *Succisa pratensis*), ki se pojavljajo v HT 6410 in HT 7230 smo prikazali tudi na zemljevidih (poleg SHP datoteke) (Slike 4–7). Podatki o nahajališčih omenjenih vrst so pridobljeni iz podatkovne zbirke Flovegsi (predvsem neobjavljeni podatki sodelavcev BIJH) in so kategorizirani v dve skupini: obdobje 2015–2022 in pred 2015. Zemljevidi razširjenosti tarčnih vrst potrjujejo ujemanje z naravovarstveno še dobro ohranjenimi območji (npr. NR Iški morost) in njihovo odsotnost na slabše ohranjenih območjih v KPLB, ki smo jih pregledali v letu 2023.

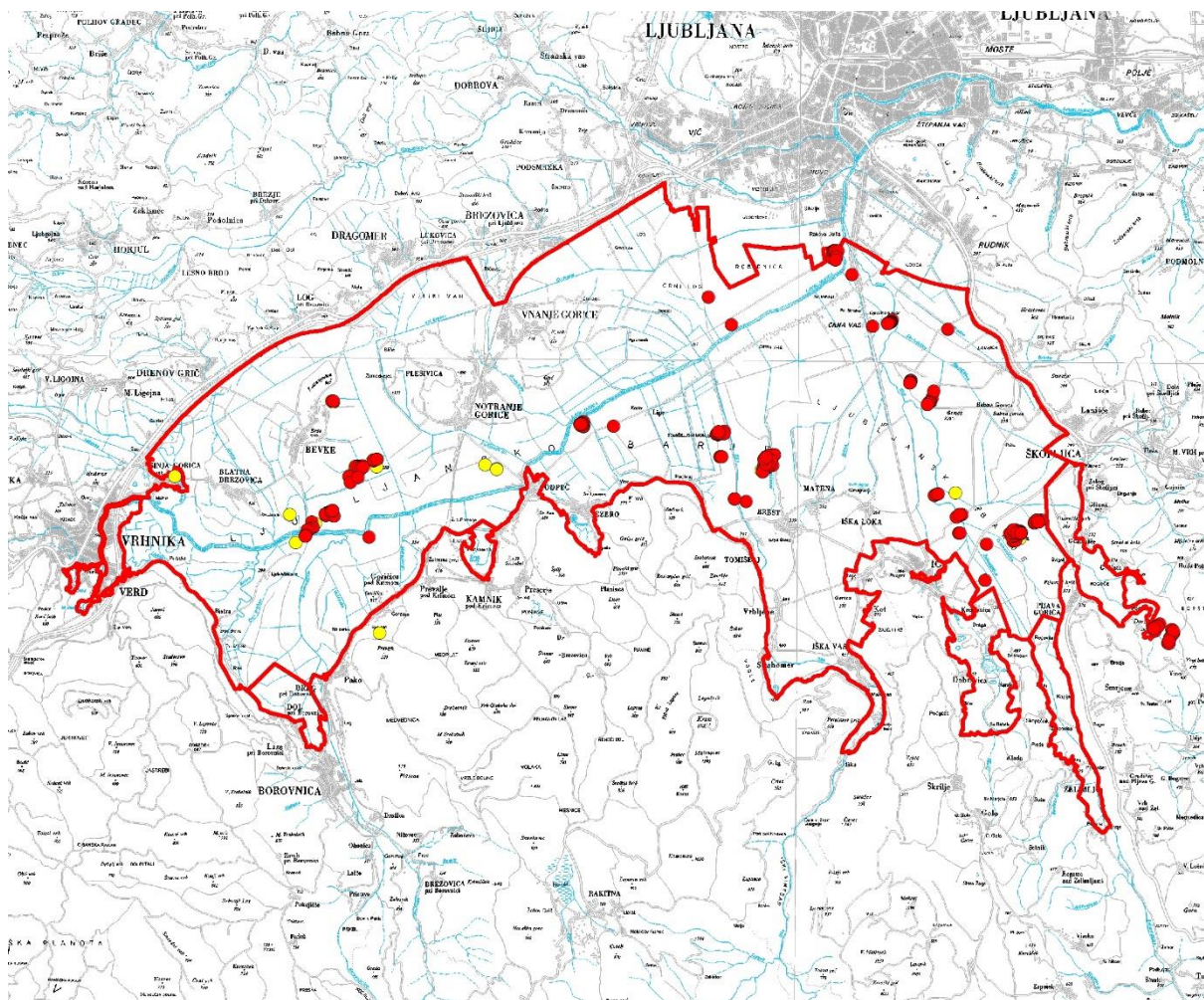
Slika 4. Lokacije pojavljanja vrste *Carex panicea* iz baze FloVegSi. Rdeči krogi predstavljajo pojavljanje v obdobju 2015–2022, rumeni krogi pa starejše navedbe.

Slika 5. Lokacije pojavljanja vrste *Sanguisorba officinalis* iz baze FloVegSi. Rdeči krogi predstavljajo pojavljanje v obdobju 2015–2022, rumeni krogi pa starejše navedbe.

Slika 6. Lokacije pojavljanja vrste *Succisa pratensis* iz baze FloVegSi. Rdeči krogi predstavljajo pojavljanje v obdobju 2015–2022, rumeni krogi pa starejše navedbe.

Slika 7. Lokacije pojavljanja vrste *Eriophorum angustifolium* iz baze FloVegSi in Kocjan (2021). Rdeči krogi predstavljajo pojavljanje v obdobju 2015–2022, rumeni krogi pa starejše navedbe.

5. VIRI

Behrič, S. (2021): Kartiranje negozdnih habitatnih tipov Slovenije. Območje Ljubljansko barje. Končno poročilo. E-ZAVOD, Ptuj.

Čelik, T., Vreš, B., Küzmič, F. & Šilc, U. (2023): Strokovna recenzija dokumenta z naslovom "NATURA 2000 PLAČILA NA LJUBLJANSKEM BARJU – Predlog določitve površin za izvajanje režimov. Biološki inštitut ZRC SAZU, 13 s.

Čelik, T., Vreš, B., Šilc, U., Küzmič, F., Behrič, S. & Glasnović, P., 2021. Začetni in končni popis vegetacije, začetna in končna ocena stanja ohranjenosti ciljnega HT 7230, začetna in končna ocena stanja populacije Loeselove grezovke ter izhodiščni in končni popis vegetacije na območju habitata strašničinega mravljiščarja z začetno ter končno oceno stanja habitata strašničinega mravljiščarja na območjih projekta PoLJUBA številka 7 (Strajanov breg) in na območju številka 4: končno poročilo. Ljubljana: Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU.str.66.

Habitatni tipi Slovenije 2013. Delovna verzija tipologije. Podatkovna zbirka v Excelu. ZRSVN.

Jogan, N., Kaligarič, M., Leskovar-Štamcar, I., Seliškar, A. & Dobravec, J. (2004). Habitatni tipi Slovenije: tipologija. Ministrstvo za okolje, prostor in energijo-Agencija RS za okolje.

Kocjan, J.M. (2021). Barja v Mestni občini Ljubljana. Končno poročilo, Mestna občina Ljubljana, 15 s.

Seliškar T, Vreš, B. & Seliškar, A. (2003). FloVegSi 2.0. Računalniški program za urejanje in analizo bioloških podatkov. Ljubljana: Biološki inštitut ZRC SAZU.

Vreš, B., Čelik, T. & Šilc, U. (2016): Monitoring tarčnih habitatnih tipov: HT 6510, HT 6410 in HT 7230. Ljudje za Barje – ohranjanje biotske pestrosti na Ljubljanskem barju. Končno poročilo. Biološki inštitut ZRC SAZU, 73 s.

PRILOGA 1 (digitalna)

ZRC SAZU_HT6410_HT7230_2021_2023.shp

ZRC SAZU_HT7230 Kocjan_2021.shp